

What is the difference between them

מאי בנייהו –

Overview

After a lengthy discussion of various איסורי אכילה the גמרא could not find a case where according to חזקיה it is מותר בהנאה and according to ר' אבהו it is אסור בהנאה. Our תוספות will suggest that there should be a difference between (חזקיה ור"א) whether certain types of חמץ are אסור בהנאה or מותר בהנאה.

-----

asks: תוספות

תימה לרבינו שמשון בן אברהם –

The חזקיה ור' אבהו finds this **astounding** that no difference can be found between איסור הנאה concerning אבהו

לימא דאיכא בנייהו חמץ נוקשה¹ וחמץ דגן גמור על ידי תערובות² –

The גמרא should say there is a difference between אבהו ור' אבהו in cases of חמץ נוקשה, and an admixture containing actual grain חמץ; for the prohibition concerning these two items -

דמרבין בריש אלו עוברין (לקמן מג, א) מכל מחמצת לא תאכלו³ –

Is derived in the beginning of פרק אלו עוברין from the פסוק of לא תאכלו; and therefore the difference would be -

לחזקיה מותר בהנאה ולרבי אבהו כל מקום שנאמר לא תאכלו משמע איסור הנאה –
That according to חזקיה these two items are מותר בהנאה (for they are derived from לא תאכלו and not from [היו"ד צרויה] לא יאכל), but according to ר' אבהו, he maintains that anywhere לא תאכלו is said in the תורה, it indicates איסור הנאה, so חמץ נוקשה וע"י תערובות would be אסור בהנאה according to ר' אבהו. There is therefore an obvious difference in הלכה between אבהו ור' אבהו concerning חזקיה ור' אבהו?! why does the גמרא ask בנייהו?

rejects a possible solution to this question: תוספות

וכי תימא כיון דמרבין ליה לאכילה הוא הדין להנאה -

And if you will say that once חמץ נוקשה וע"י תערובות are included in the prohibition of eating it on פסח, then the same prohibition will follow concerning הנאה (and even חזקיה will agree that they are אסורים בהנאה)⁴, so there is no נפק"מ since everyone maintains that they are אסור בהנאה; then –

¹ חמץ נוקשה refers to a type of חמץ that became partially חמץ; however it is not fit to be eaten.

² This is referring to regular חמץ that was mixed up with other non חמץ foods, and there is no כזית of חמץ in the amount of (time it takes to eat an) פרס in this mixture.

³ שמות (בא) יב, כ.

⁴ This proposed answer assumes that when the תורה writes לא תאכלו to include חמץ נוקשה ותערובות, it is not creating a new איסור for them, but rather the תורה is making us understand that these are also included in

אם כן כרת נמי ליחייב⁵:

If this is indeed so, (that the איסור אכילה draws with it also the איסור הנאה like regular חמץ גמור), then **he should be liable also for כרת** if he would eat נוקשה⁶, indicating that they are not placed on an equal footing with regular חמץ, therefore according to חזקיה they should be מותר בהנאה (and according to אבהו ר' they should be אסור בהנאה). The original question of תוספות remains that there is a difference between אבהו ר' and חזקיה concerning נוקשה ותערובות; why does not the גמרא mention it?! תוספות does not offer an answer.⁷

Summary

argues that חמץ נוקשה and תערובות חמץ should be מותר בהנאה according to חזקיה (and אסור בהנאה according to אבהו ר'); and if it is אסור בהנאה also according to חזקיה, there should also be a כרת (which there is not).

Thinking it over

Why can we not answer תוספות question as follows; that we indeed maintain that when the תורה added נוקשה ותערובות to the איסור חמץ it meant to include them as regular חמץ (and therefore it is אסור בהנאה [even according to חזקיה]); however concerning כרת (even though there should be a כרת [because it is included in the general חמץ איסור]), nevertheless we have (the various) מיעוטים⁸ to specifically exclude נוקשה ותערובות from כרת (but no לימוד to exclude them from הנאה אסור)!⁹

---

the general איסור of חמץ; אכילת חמץ; therefore whatever איסור there is by regular חמץ [including הנאה] would also apply to נוקשה ותערובות. See following footnote # 5.

⁵ If we follow this logic (see previous footnote # 4) then just as איסור הנאה is added (according to חזקיה) for נוקשה ותערובות (since it is included in the regular חמץ איסור), the כרת חמץ should also be added.

⁶ See the גמרא on מג, that we derive from various פסוקים that there is no כרת חמץ for נוקשה ותערובות.

⁷ See 'Thinking it over'. See תוספות הרא"ש who answers that since the איסור of נוקשה ותערובות is derived from 'כל' (מחמץ לא תאכלו), but it is not written בפירוש, therefore the rule of אבהו ר' does not apply.

⁸ See footnote # 6.

⁹ See also here (and אבהו ר' here) מהרש"א כה, בתוס' ד"ה וחד.